

nokar pribito smešenje zvonov od strani brezverskih demokratov in kadar bo kak naročnik »Jutra« in pri-
staš dr. Zerjava umrl na deželi in naročil, da se mu
zvoni pri pogrebu z zvonovi, pa spomnite njegove po-
tomce na demokratske in »Jutrove« piskre. Kdor je
proti glasu zvonov, ta je nasprotnik mile in poštene
slovske duše in ni vreden drugega kot da ga krščan-
sko zavedni Slovenci izpljunemo iz naše sredine.

Obrtniki, industrijanci in vinogradniki! V Maribo-
ru se vrši tudi letos od 15. do 26. avgusta obrtna raz-
stava! Obrtnikom, industrijalcem in vinogradnikom je
še gotovo v prav živem spominu lanska mariborska
razstava, ki je bila res nekaj podučnega ter razveselji-
vega. Pripravljalni odbor za letošnjo razstavo se tudi
trudi, da bo ponudil obiskovalcem zopet nekaj čisto
novega. Posebno važna bo ta razstava za naše vino-
gradnike, ker bo mariborski vinorejski in sadjarski
odsek priredil ob tej priliki posebno izbrano vinsko
razstavo in z njo zainteresiral kupce naših vin. Obis-
kovalcem mariborske obrtne razstave je dovoljena na
železnici polovična vožnja, legitimacije za polovično
vožnjo se dobijo pri vseh denarnih zavodih. Kraji pa,
ki nimajo denarnih zavodov, naj naročijo legitimacije
skupno pri upravi razstave v Mariboru. Legitimacija
ali izkaznica stane 20 din. Natančna pojasnila glede
te velevažne razstave daje pisarna uprave razstave v
Mariboru, Cankarjeva ulica 5. Važnosti in zanimivosti
glede razstave bomo prinesli v prihodnji številki.

**Dopolnilni sporazum o obmejnem prometu med Jugo-
slavijo in Avstrijo.** Generalna direkcija carin v Beogradu
je izdala vsem našim carinarnicam na avstrijski meji z
razpisom z dne 6. t. m., št. 113, navodila za izvršitev do-
polnilnega sporazuma o obmejnem prometu z Avstrijo.
Glasom teh navodil znaša cona za obmejni promet 10 km
na vsaki strani in carinarnice na vidnem mestu objavijo
seznam v to cono spadajočih krajev. Prebivalci le-teh mo-
rajo nositi posebne legitimacije, na podlagi katerih mo-
rejo po prijavi pri carinskih oblastih prekoračiti mejo po
zanje določenih potih. Ako se prenašajo manjše količine
predmetov (el. 2 dop. sporazuma), n. pr. seno, hrana za
en dan in podobno, ni plačati nikake carine, niti ni po-
trebna carinska ekspedicija. Če se prenašajo predmeti, ka-
kor sekire, motike in podobno v popravilo preko meje, je
potrebno le potrdilo občinske oblasti, da teh popravil v
bližini na našem ozemlju ni mogoče izvršiti. Za izvoz ži-
ta, oljnega semena in lesa v svrhu predelave (mletja, ža-
ganja), velja za povratek sledeče razmerje produkta na-
pram sirovini: za pšenico 56—75 odstotkov moke, 50—60
odst. zdroba, za rž in ječmen 70—75 odst. moke, 60—65
odst. zdroba, za kornuzo 70—80 odst. moke, 50—60 odst.
zdroba, za ajdo 55—60 odst. moke, za proso 60—65 odst.
kaše, za les 70—75 odst. desk, 50—60 odst. drugega lesa,
za oljna semena bučno 30—40 odst., laneno 20—25 odst.,
rapsovo 25—30 odst., makovo 25—35 odst. olja. Carine ni
plačati, če se izpolnijo v ta namen določeni predpisi, pač
pa se mora podati garancijsko izjavo. Olajšave veljajo
nadalje za živino in vozove za prevažanje, za poljedelske
priprave in stroje. Za dvolastnike se smatrajo le polje-
delci in vinogradniki, ne pa lastniki rudnikov in servitute
paše. Le dvolastniki določeno »prolazišče« ter za svoje in
služinčad »dovolilo« za prehajanje. V prošnji za prelaz-
nico morajo navesti, kaj hočejo prenašati preko meje, po
katerih potih, za katere osebe hočejo dovolilo, število in
vrsto živine. Za pogon živine na pašo preko meje vlea
št. 85 carinskega zakona. Potrebna je le garancijska izja-
va, kakor pri uvozu in izvozu žita na mletje. Podrobna po-
jasnila se dobe pri carinskih oblastih.

Gasilci pozor! Od dne 28. junija do 2. julija se je
vršil v Pragi vseslovanski gasilski kongres. Ker ni mo-
goče v časopis vse natanko poročati, sem podpisani dal
ponatisniti opis tega velikanskega gasilskega kongresa
v večjem številu, ter bodem tovarišem gasilcem v ne-
deljo, 29. julija na župnem sestanku v Sp. Polskavi raz-
delil. Društva izven mariborske gasilske župe pa lahko
z dopisnico naznanijo, koliko komadov želijo. Spis o
poteku gasilskega kongresa je v velikosti časopisa ter
zelo zanimiv za gasilce. V kratkem času bodo tudi sli-
ke vaj, pohoda in drugih gasilskih nastopov z orodjem
v Mariboru na ogled. En izvod stane 1 dinar. Jug Ivan,
Ruše, zastopnik mariborske gasilske župe na kongresu v
Pragi.

Jegličeva slavnost v Jarenini. V nedeljo, dne 22.
julija je priredil jareninski Orel s pomočjo maribor-
skega Ljudskega odra sijajno uspešno proslavo zlato-
mašništva in srebroškofovanja zaslužnega ljubljanske-
ga škofa dr. Jegliča. Gledališke predstave, ki se je v ta
namen vršila ob pol 4. uri popoldne na prostem ob
jareninski cerkvi, se je udeležilo več sto ljudi, med nji-
mi izredno mnogo Mariborčanov. Pred predstavo je ob-
činstvo očrtal v ognjevitem govoru življenje in zasluge
škofa dr. Jegliča predsednik mariborskega Ljudskega
odra g. Ivo Peršuh. Nato je nastopil Ljudski oder z
dvema burkama in sicer: »Ne kliči vraga« ter »Damok-
lejev meč«. To je bilo smeha, pa tudi želje, da nas
Ljudski oder poseti še večkrat! Po vsakem oziru po-
srečeni predstavi smo se sestali v obilnem številu v
gostoljubnih prostorih g. Cvilaka k neprisljeni in za-
res prisrčni zabavi. Zasluga na lepem dnevu gre jare-
ninskemu Orlu in mariborskemu Ljudskemu odru. —
Prvemu kličemo: 22. julij vam bodi dan preroditve in
poživljenja v srečo in blagor jareninske mladine! —
drugim pa: Naprej preko trnja in ovir, ki vam jih me-
čejo pod noge razni zavistneži! V poštenu in nepokvar-
jeni javnosti boste našli obilo opore in priznanja!

Za obiskovalce Sv. Križa nad Dravogradom. V naši
romarski cerkvi seje dne 13. in 20. julija obhajala slo-
vesna sv. maša-zadušnica z »Libero« za uboge duhov-
niške žrtve, ki so tako tragično utionile v Dravi. — Dne
2. avgusta se tukaj obhaja porcijunkula in sicer 15.
leto. Prigige na predvečer in 7. ter 10. uri. Verniki, pri-
dite v obilnem številu!

**Herbersteinov ravnatelj Gumpert na Vurbergu pri
Ptuju.** Krivica se ne sme nikomur delati, resnica pa
vsakemu povedati. Grof Herberstein ima v okolici Ptu-

ja štiri graščine. Neomejen gospodar na teh graščinah
je brezsrčni protestant Gumpert. On uradnike nastavlja
in odstavlja. Kdor se mu uklone, tistega trpi; kdor ga
slepo ne uboga, mora iti. V pokoj in nesrečo je spravi-
l izvrstnega gozdarja Satrana, ki je imel velikanske
zasluge za Herbersteina ob času nakupa vurberške
graščine. Toda vkljub temu je moral iti, ker je imel
srce za ljudstvo. Grof Herberstein je pač daleč (na
Češkem), Gumpert pa blizu. In grof je Gumpertu vse
verjel. Radi Gumperta so šli samo z Vurberga urad-
niki: Lichtenegger, Ambrož, Marhola in zgoraj ime-
novani Satran. Kako je na drugih graščinah, nam ni
znano. Sedanji gozdar Tipel je dober gospod, a ljudje
pravijo, da se je Gumpertu že preveč udal. Seveda, če
bi se ne bil uklonil, bi pa bil že šel kakor so šli drugi.
Grof Herberstein je ločen od svoje žene. In ta je stano-
vala nekaj časa na ptujskem gradu, a Gumpert je
imel pri grofu toliko moč, da je še njegovo soprogo
napodil iz Ptuja v Velenje, kjer zdaj živi s svojimi o-
troci. Ker grof tega človeka tako drži in le njemu ver-
jame, zato je tudi sam prišel ob veljavo pri ljudstvu.
Ljudje pravijo: Kakoršen je Gumpert, tak je grof, če
bi bil kaj boljši, pa bi ne imel tukaj tega odurnega
in brezsrčnega človeka, kateremu se nobena stvar ne
smili. In še nekaj. Gumpert istoveti sebe z grofom,
češ, kdor je zoper mene, je zoper grofa. In največjo za-
slugo, da je ta brezobziren človek še tu, ima ptujski
demokrat dr. Fermevc. K njemu hodi vedno v posvete,
on mu pomaga in ga pri grofu zagovarja. Koliko sto-
tišč grofovega denarja mu je že dal, ne vemo. A to
vemo, če bi vurberški viničarji in hlapiči imeli tiste
denarje, bi bili vsi zadovoljni in bi Herbersteinu sla-
vo peli.

Rešitelj človeških življenj. V »Straži« od 20. t. m.
smo javili v poročilu iz Hotinje vasi o korenjaškem
71 let starem Martinu Sušec, ki je dne 12. t. m. rešil
življenje 13 letnemu dečku Adolfu Korošec. Fant se je
kopal v ribniku ter zašel na pregloboko mesto, ter bi
sigurno utionil, da ni stari Sušec kar oblečen planil v vo-
do ter ga rešil gotove smrti. Par dni pozneje pa je re-
šil njegov sin, finančni svetnik g. S. Sušec v Ljubljani
kar dve človeški življenji. Gospod Sušec je stoječ na
obrežju Ljubljanske, kjer se odcepi Gruberjev kanal,
opazil, da sta 2 fanti (10 in 13 letna) ponovno izginila
pod vodo in se zopet prikazala na površju. Uvidevši, da
se skupno borita s smrtjo, skoči menovani finančni
svetnik, kakor je, obut in oblečen v valove Ljubljanske
ter ju, sam v smrtni nevarnosti, potegne iz vode. Vrla
moža zaslužita priznanje vse javnosti.

Blagoslovitev nove zastave pri Sv. Trojici v Sl. g.
Dne 5. avgusta bomo imeli v naši veličastni trojiški
cerkvi zopet lepo slovesnost. Naša družba krščanskih
žen in mater si je za 20letnico nabavila društveno za-
stavo, katero so mojstrsko dovršile č. šolske sestre v
Mariboru. Za novo zastavo so nabrale domače žene in
matere, kakor tudi nekatere iz okoliških župnij v par
dneh nad 20.000 K. Ta velikodušnost naših žen in
mater je najlepše spričevalo njihovih plemenitih in za sv.
stvar vnetih src. Se enkrat vsem dobrotnicam: tisoč-
krat Bog platil! Nova društvena zastava se bo blagoslo-
vila v nedeljo, dne 5. avgusta ob pol 10. uri. Slavnostni
govor bo imel naš znani govornik p. Gabrijel iz Ma-
ribora. Žene in matere, domače in iz okolice, pridite
v obilnem številu!

Novice od Sv. Andraža v Slov. gor. V spomin svoje
srebrne poroke sta postavila zakonska Matevž in Ivana
Kostanjevec blizu svojega doma na Gibini lepo kape-
lico sv. Družine. Nista se bala žrtev, v čast sv. Dru-
žini sta hotela postaviti nekaj lepega in sta res nekaj
trajnega postavila. K slovesnem blagoslovljenju, ki so
je že dan poprej daleč okoli oznanjali topiči, je pri-
hitelo veliko domačih in sosednih župljanov. Sloves-
nost se je pričela na domu s posvetitvijo Kostanjeveve
družine presv. Srcu Jezusovemu in to vpricho vse zbra-
ne množice. Marsikatero oko se je porosilo, ko je klečala
cela družina pred lepo podobo božjega Srca in se mu
izročala z posvetilno molitvijo. Po posvetitvi se je po-
mikala med pokanjem topičev in navdušenim petjem
Marijinih pesmic s kipom 12letnega Jezusa, ki so ga
nosile belo oblečene deklice, od doma k kapeli, ki je
bila okinčana kakor nevesta na poročni dan. Po blago-
slovu kipov Marije in sv. Jožefa in kapelice je domači
dušni pastir zbrani množici na srce polagal, kako naj
preobrazijo svoje družine v duhu sv. Družine. S pe-
tim litanijami se je končala lepa slavnost, ki bo ostala
vsem v najlepšem spominu. Ugledna zakonska Ko-
stanjevec pa naj dočakata še zlatega poročnega dne in
še bisernega in še železnega in še in še... — Kakor
vseposod, tako tudi mi pridno zbiramo za nove zvo-
nove. Pozno smo začeli, šele pred tremi tedni, pa se že
bližamo pol milijonu kron. Vse vasi se odlikujejo po
požrtvovalnosti, sicer pa Andraševčani večno radi da-
rujejo za lepoto hiše božje. Tako so pred enim mescem
za svoto 5000 K oskrbeli lep kip Brezmadežne z na-
stavkom in na mizi, ki se rabi pri vremenskih proce-
sijah okoli cerkve. Fanteki in deklice Marijinega vrta
pa imajo veselje, nedeljo za nedeljo nositi kip Brezma-
dežne z mizo, na kateri se pri procesiji postavlja mon-
štranca s presv. R. T. — Dva naša moža sta v tujem
kraju našla smrt: Jurij Kreft, posestnik v Smolincih,
je šel v Neuberg obiskat grob svoje prve žene in tam ob
grobu je umrl. Kmet Jožef Toplak se je pa mudil v
varaždinskih toplicah in tamkaj nenadoma umrl.

**Sijajna cerkvena slovesnost v St. Miklavžu pri Sl.
Gradcu.** Dohod novih dveh bronastih zvonov za tukaj-
šnjo podružnično cerkev Sv. Helene na Graški gori je
napolnil tukajšnje farane z nepopisnim veseljem. V
nedeljo, dne 15. t. m. smo nova dva zvonova v veličast-
nem sprevedu od zvokih šentiljske godbe od tukajš-
nje župnijske cerkve Sv. Miklavža pripeljali k Sv. He-

leni, kjer se je ta dan obhajala tudi lepa nedelja. Naši
vrlji fantje so postavili z velikim trudom 12 velikih
mlajev in tri slavočole, naša neutrudljiva dekleta pa
so vse krasno okinčale. Bil je krasen dan in ljudstva
se je nabralo iz čezlega gorovja toliko, da Sv. Helena še
ni videla tolike množice. Pušenikova Mima je pogumno
govorila lep pozdravni govor in cerkveni zbor je nav-
dušeno zapel »Večerni zvon« in »Zvonikarjevo«. Pri
sv. maši in pri nato sledeči procesiji sta se nova dva
zvonova v našo veliko veselje že oglasila. Njeno zvo-
nenje je lepo in ubrano in dela vso čast zvonarni inž.
Bühl v Mariboru. Vsa slavnost se je izvršila v naj-
lepšem redu in v splošno zadovoljnost. Srečna hvala
našima cerkvenima ključarjema, ki sta celo obsežno
slavnost s takim trudom in z ogromnimi osebnimi žrt-
vami tako lepo priredila, iskrena hvala pa tudi našim
fantom in dekletom za njihov veliki trud. Bog jih živil!

**Iz gibanja orlovske organizacije v Pamečah pri
Slovenjgradu.** Vse je vihar razdejal! Tako smo mislili,
tako smo tudi čutili v svetovni vojni. S strahom smo
opazovali, kako je ta povodenj metala iz tečajev člo-
ka to, kar mu je vsadila v srce dobra krščanska mati
in skrbni dušni pastir. Vse je vihar razdejal! Hvala
Bogu, ne vse! Naši najboljši so vztrajali in tudi do-
čakali dneva prebujenja in vstajenja. Po vojni je iz-
dala mala četa mladine geslo: Orel mora izvesti
mobilizacijo duš. Tudi pri nas so se mobilizirali vrlji
mladeniči pred nedavnim v močno falango Orla. Za-
vedajo se, da bora biti v zdravem telesu tudi zdrava
duša. V ta namen imajo redno telovadbo vsako ne-
deljo po sv. maši. Duševno pa se izobražuje pri fan-
tovskih sestankih.

Posebna cerkvena slovesnost v Dobju pri Planini.
Na škapulirsko nedeljo smo obhajali v Dobju posebno
slovesnost. Preč. g. dekan Marko Tomazič je poobla-
ščen od škofijstva blagoslovil novo slikano in prenov-
ljeno našo župno cerkev, tri prenovljene oltarje in no-
ve kipe, in je v svojem globoko zamišljenem govoru
prav vzvišeno poveljeval pomen slovesnosti. Cerkev
je slikal slikar g. Viktor Bevc iz Celja prav okusno in
dovršno, tako da ga njegovo delo najbolje priporoča.
Oltarje je prenovil izborni g. Miloš Hohnjec, zidarska
dela zunaj cerkve so dovršili domačini. Vsa dela so
stala nad 120.000 K, a dobri župljani so vse stroške že
popolnoma poravnali in dela in vožnje pri cerkvi sto-
rili večinoma brezplačno. V pohvalo dobijanske župnije
omenjamo še to, da se je še v zadnjih treh letih posta-
vilo pri župnišču novo gospodarsko poslopje in naro-
čila dva velika bronasta zvonca, ki delata že nad eno
leto veselje župljanom. Nikjer pa ni bilo treba delo-
vati konkurenčnemu odboru, vsi stroški so se pokrili
s prostovoljnimi doneski.

Vremenska katastrofa. Vinorodni Virštanj, kate-
rega sloves je razširjen tja daleč onkraj mej slovske
domovine, ker je njegovo vino lahko konkuriralo na
svetovnem trgu tako glede kakovosti, kakor tudi raz-
meroma nizkih cen — je vsled toče popolnoma uni-
čen. V ponedeljek po Aleksi nedelji, ko imamo pri
sv. Filipu v Veračah cerkveno slovesnost dne 16. t. m.
so naenkrat od severozahoda prihrumeli črno-sivi ob-
laki ter pretli uničiti upe našega kmeta. Da povemo
na kratko: toča se vsuje, gnana z vso silovitostjo burje,
s tako močjo, da dobesedno omlati vse žito, stolce ko-
ruzo in fižol v zemljo, trsje oklesti sploh vsega mla-
diča ter ga tako onesposobi za več let. Sadno drevje
žilostno kaže svoje gole veje kot bi prosilo pomoči...
Zraven Virštanja so najbolj prizadeti kraji: Verače,
deloma Pecl, Sele, Trebeže in precej tudi Imeno. Lju-
dje so popolnoma obupani! Kako bi tudi ne! Prebi-
valstvo imenovanih krajev se peča v pretežni večini z
vinarstvom, ki mu daje glavni pogoj za obstanek. Ako
se itak zadolženemu prebivalstvu v imenovanih kra-
jih ne priskoči izdatno na pomoč, bo gospodarska ka-
tastrofa dosegla svoj višek in kmetija bo šla za kme-
tijo na boben, kot se je to godilo pred vojno, in kapi-
talistične pijavke bodo imele zopet ugodno priliko iz-
sesavati v kritičnem položaju se nahajajoče ljudstvo.
Apeliramo na vlado, naj tukaj naredi svojo dolžnost
in naj se v prvi vrsti vsaj odpišejo davki. Naj se od
pristojne politične oblasti pošlje cenilna komisija, da
ugotovi na licu mesta dejanski položaj! In najbolj pri-
zadetim kočarjem in viničarjem, ki živijo takorekoč
iz rok v usta, naj bi se izposlovala najnujnejša pod-
pora! Vinske cene so se gibale tukaj po kakovosti 3—7
stopinj alkohola od 10 do 16 K liter na debelo, po go-
stilah od 24 do 40 K. Delavcem, ki delajo od devetih
zjutraj do noči, se plača poleg zadostne hrane 30—40
K, brez hrane 50—60 K. Najbolj si pa ljudstvo vza-
jemno pri delu drug drugemu pomaga, samo da se
večji denarni izdatki zadržijo. In tako je prav! Sloga
jači, nesloga tlači!

Pastork ustrešima. Iz Dobove pri Brežicah po-
ročajo: V Selah je doigrala minulo nedeljo smrtna
žaloigra med pastorkom in očimom. Očim Franc Skr-
bec je bil razgrajač, pretepač in sploh rogovilež, ki ni
dal pri hiši nikoli miru. Pod skupno streho z očimom
je živel tudi pastork Franc Medvedec, katerega je očim
večkrat pretepal in ravno usodopolno nedeljo sta se
sprla radi puške, katero je očim skril pastorku, a jo je
ta našel in v prepiru sprožil proti očimu, ki se je smr-
tno zadet zgrudil na tla. Pijančevanje, družinski prepiri
in pretepi dovedejo prej ali slej do smrtnih družinskih
žaloiger.

Gospodarstvo.

KAKO SI MISLIJO MINISTRI RESITEV VINSKE KRIZE.

Vinogradniki v naši državi, posebno v Sloveniji se
nahajajo v veliki težavi. Lanski letnik vina je še po ogrom-

ni večini v kletih, a kupcev ni od nikoder. Obdelovanje vinogradov, kolje, galica, žveplo, gnoj in vse drugo je strašno drago. In sedaj še neznano visoki davki! Nihče od malih in srednjih posestnikov jih ne bo zmogel. Beograjska centralistična vlada niti smisla nima, da bi odpravila bedo, ki stopa v vinogradnikovo in viničarjevo hišo. Zanimarjajo nas pri sklepanju trgovinskih pogodb, kjer se gre za izvoz naših vin. Italija, Francija in Ogrska umejo mnogo boljše ščititi tamošnje vinograde. Naša centralistična vlada — bodisi demokratska ali radikalna — se razume samo na nalaganje višjih in novih davkov. Zakaj? Ker so ministri po večini sami bankirji.

Sedaj si je nek »strokovnjak«, ali kakor ga Srbi nazivajo »stručnjak« izmislil tole rešitev: »Posekati vinsko trto na parcelah, kjer se lahko poseje ali vsadi kake druge sadeže«. Radikalni poslanec Nedeljković je izjavil našima poslancema V. in Z., da je že pripravljen tozadeven zakonski predlog. Po okrajih in menda tudi po občinah bi se sestavile posebne komisije, sestavljene iz strokovnjakov, koji bodo določili, kjer se vinogradi posekajo, oziroma, kjer se ne smejo več trte saditi. Če bi se ta zakonski predlog res uveljavil, bi bili mnogi naši vinogradniki prizadeti. Ako bo zakon stopil v veljavo, bi morali v Vojvodini vse vinograde posekati. To bi bilo za nas ugodno. A bojimo se, da bi zopet trpeli vinogradniki v Sloveniji, a srbske bi ščitili. Kam pa bodo šli iskat kruha naši viničarji?

Priporočam, da se naše vinarske zadruge, kmetijske podružnice in krajevni odbori kmetске zveze pravočasno posvetujejo in stavijo našim poslancem predloge v tej zadevi. V jesenskem zasedanju utegne ta zakonski načrt priti v državnem zboru v razpravo. Z.

NEUSPEHI V SADJARSTVU.

V razgovoru z nekim sadjerejem sem slišal besede, češ, da sadno drevje ne raste in ne rodi več tako kot nekdanj in da se zaradi tega sploh ne splača saditi sadnega drevja. Na mojo pripombo, da dotičnik brkone ni sadil zanesljive robe preizkušenih sadnih sort, me je začel ostro zmerjati povdarjajoč venomer, da so navodila o vzgoji sadnega drevja, ki jih dajejo razni novodobni ekonomski in kmetijski zavodi vseskozi slaba in nepraktična. Menil je, da je treba držati se pravil starih naših dedov in pradedov, ki so sadili v svoje sadovnjake gozdne divjake ter na ta način vzgojili drevje, ki je ne-le bujno raslo in obilno rodilo; temveč bilo je tudi proti boleznim odporno. Povzdigoval je tudi na vse pretege cepljenje v razkol kot najboljši način cepljenja in sicer zato, ker pride pri tem najboljše les v les. Okulacija po njegovem mnenju ne dopušta takšnega temeljitega združenja cepiča s podlago, vsled česar se tudi ne obnese. Napotil sem se nato k drugemu takšnemu večaku in modrijanu v sadjarski stroki ter ga povprašal za njegovo mnenje v tem oziru. Ta je naziranj prvega v splošnem odobral ter še pristavil, da so neugodne podnebne in vremenske razmere včasih glavni vzrok neuspevanja sadnega drevja. Ako bi hotel iti dalje, bi slišal gotovo še več sličnih govoric na kmetih, kar seveda ne more biti v prid naši sadjereji.

Zalibog, je kmetstvo ljudstvo po nekod še dokaj lahko- verno in naseda različnim kvantom. Poučiti nevedneže bi bilo za splošno sadjerejo izredne vrednosti. Tega pa ni mogoče doseči s predavanji in kmetijskimi časopisi iz razloga, ker se možakarji ne udeležujejo predavanj in ne čitajo kmetijskih časopisov in knjig. Najbolj učinkovito sredstvo za takšne grešnike v sadjereji je dober vzgled, odnosno razkazovanje na licu mesta v vzorno urejenem sadonosniku. Posestnik lepo rastočega in bogato obloženega sadnega drevja bo svojega sosedu — starokopitneža, ki se noč in dan ubija s težkim, toda večkrat brezcilnim delom, najlažje prepričal o nepobitnosti najnovejših pridobitev na polju umnega sadjarstva. V naslednjih vrsticah hočem pojasniti pglavitne vzroke, neuspevanja sadnega drevja.

Nikakor ne ugovarjam dejstvu, da so naši dedje in pradedje vzgojili tu in tam prav lepo sadno drevje, ki je rodilo obilo sadu, toda ne strinjam se s trditvijo, da bi bilo ta uspeh pripisovati edinole njihovi vzgoji. Tudi si ne morem predstavljati, kako bi bilo mogoče, da bi bil gozdni divjak boljši od onega, ki je iz enakega semena in pod enakimi zemeljskimi in podnebnimi razmerami vzrastle v drevesnici. Nasprotno pa je vrednost gozdnih divjakov že vsled tega dvomljiva, ker ne vemo za njih starost, od katere je v precejšnji meri odvisen uspeh sajenja. Vsakemu sadjarju bo znano, da drevo operacijo presajenja tem težje preboli, čim starejša je.

Enako tudi ne moremo razumeti, zakaj, da bi bil način cepljenja v razkol boljši od drugih načinov, če upoštevamo pravilo, da je uspeh cepljenja tem sigurnejši, čim manjša izpade pri tem rana, ne glede na to, da so načini, kakor okulacija i. dr. enostavnejši in lažje izvedljivi.

Vzrok neuspevanja sadnega drevja leži pač vse drugje, kakor mnogoteri domnevajo.

Vsako živo bitje, bodisi žival ali rastlina se razvija le pod neprestanim vplivom prečudežne in nepreračunljive narave do svoje popolne oblike. Vsaka odtegnitev od blagodejnega upliva narave in neupoštevanja večnih naravnih zakonov se na dotičnem bitju strogo kaznuje. Živali in rastline — katerih tok je bil izpostavljen skozi daljšo dobo let naravnim zunanjim vplivom, degenerirajo, to se pravi, izgubljajo na svojih prvotnih lastnostih in oblikah.

Če smo torej sadno drevje, najsi je isto izhajalo prvotno tudi od popolnoma pristnega lesnikovega semena odtegovali skozi daljšo dobo let in več potomstev naravnemu živovanju je isto degeneriralo in postalo za razplojevanje novih rastlin nerabno.

Ako hočemo ohraniti prvotna svojstva, je potrebno jemati seme zmiraj od pristne, nedegenerirane matične rastline, dočim povzroča razmnoževanje potom semena od slabičev nadaljno propadanje dobrih lastnosti rastline.

Potomci najplemenitejših jabolk so večinoma največji slabiči, torej za razmnoževanje nesposobni.

Razumljivo je, da je pri vzgoji dreves gledati na vsak način tudi na lastnosti cepičev, kajti tudi od najlepšega drevesa nimamo koristi, ako nam ne donša obilo dobrega sadu. V tem grešijo ponajveč naši drevesničarji, ki delajo v prvi vrsti na to, da pripravijo na hiter način za prodaj sposobno robo, pri tem pa se ne ozirajo na svojstva cepičev, ki morajo biti izbrani ali selekcionirani. To izbiranje ali selekcioniranje cepičev obstoja v večletnem opazovanju, oziroma večletnem zaznamovanju tistih dreves, od katerih jemljemo cepiče in katera so se pokazala kot najbolj rodovitna in za dotični kraj najbolj prikladna. Pri odbiranju cepičev se pa ne smemo zadovoljiti samo z izbiro sort, ampak se je treba ozirati tudi na posameznike ene in iste sorte. Ena in ista sorta se namreč lahko izpreminja pod različnimi zunanjimi in notranjimi vplivi, tako glede rodovitnosti in kakovosti sadja, kakor tudi glede občutljivosti proti različnim boleznim. Celo na enem in istem drevesu se opažajo bistvene razlike.

Kdor se zanima za obnovo našega sadjarstva, naj začne že v tem letu zbirati peske od lesnik (loščic) in selekcionirati drevesa, od katerih misli jemati cepiče. Lesnike se nahajajo na gosto zlasti po bregovih Halož in Pohorja in bodo letos, ko je žlahtno drevje vsled slabega pomladnega vremena slabše nastavilo, vrgle še obilen donos.

Z ozirom na uspevanje sadnega drevja pa igra tudi zemlja precejšnjo vlogo. Vsega obsojevanja vredna navada posameznih sadjarcev je ta, da sade mlada drevesca na tiste prostore, kjer so poprej stala stara drevesa. Kako je le mogoče misliti, da bi tam, kjer smo izkopali staro oslabele drevo, našlo mlado dovolj hrane. Izkopati je torej vselej novo jamo, ter se ne ozirati na škodo, ki jo napravimo s tem na ruši ali trati, kajti ta neznatna škoda se nam pozneje obilo povrne. V navadni, srednjetežki, ilovnati zemlji izkopljimo približno 2 m široko in 60 cm globoko jamo, ki naj ostane dalje časa odprta, da se zemlja dobro prezrači. Nekaj dni ali neposredno pred sajenjem postavimo v njo kol in jo zasujemo tako daleč, da lahko posadimo drevo. Pri tej priliki gnojimo z dobro preperelim gnojem ali kompostom.

Iz navedenega sledi, da je za krepek naraščaj sadnega drevja potrebna predvsem skrbna izbira semena za podlage, kakor tudi vestna in smotrna selekcija cepičev in sajenje dreves v neizčrpna tla, seveda pod ugodnimi podnebnimi razmerami. Neutemeljena je trditev, da dajejo gozdni divjaki edinole najboljše material za vzgojo drevja, kakor je tudi prazna domišljija, da bi cepljenje v razkol bilo najboljša.

Na seme, cepiče in tla obrnimo torej našo pozornost pri vzgoji sadnega drevja in videli bomo, da bo večina neuspehov izostala.

Vekoslav Stamber.

Maribersko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 20. t. m. se je pripeljalo 85 svinj, 1 koza in 1 ovca. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 800—1100 K, 7—9 tednov 1600—2000 K, 3—4 mesce 2800—3000 K, 5—7 mescev 4800—5300 K, 8—10 mescev 5600—5800 K, 1 leto 7000—8000 K, 1 kg žive teže 90—100 K, 1 kg mrtve teže 110—125 K, 1 koza 1000—1200 K, 1 ovca 1000—1100 K.

Stanje letošnje žetve. Ministrstvo za poljedelstvo je zbralo podatke o letošnji žetvi ter izdalo statistiko o pridelavi pšenice, ječmena, rži in ovsu v posameznih pokrajinah naše države. Po teh podatkih pridelala letos Hrvatska 4.450.000 q pšenice, 694.000 q ječmena, 400.000 q rži, Dalmacija: 194.000 q pšenice, 175.000 q ječmena, 94.000 q rži, 11.000 q ovsu; Slovenija: 550.000 q pšenice, 173.000 q ječmena, 263.000 q rži, 200.000 q ovsu; Vojvodina pridelala letos okrog 4.000.000 q pšenice. Iz Srbije, Bosne in Hercegovine ministrstvo še ni dobilo vseh podatkov o rezultatu žetve, vendar se da sklepati, da bo letošnja žetev za 35% boljša od lanske.

Žitni trg. Vsled velikega dela na polju pri spravljanju žetve vlada na žitnem trgu prilično mrtvilo. Žito se ne dovaža skoro od nikoder, pa tudi kupcev je malo. Vse čaka na končni rezultat letošnje žetve. Za pšenico se že lahko reče, da bo letošnja žetev izpolnila upe, ki jih stavijo kmetje in trgovci na njo. Na vojvodinskih trgih se je že tudi nova pšenica pojavila, pa vendar v neznatni množini ter ni imela nikakega vpliva na razvoj cen. Tudi nove rži je že nekaj prišlo na tržišče. Za izvoz se je kupovala samo koruza, katero zadnji čas zopet izvažamo v Italijo. — Pšenič: Stara pšenica se je prodavala po 400—410 D, nova pa po 380—390 D za 100 kg, postavljena na postajo. Večji milini se ne kupujejo nove pšenice, ker pričakujejo padanje cen. — Rž: Stara po 350 D, nova pa po 340—350 D. Nove pa je bilo le malo na tržišču, pa še te se je malo prodalo vsled visoke cene. — Ječmen: Starega ječmena se sploh ni prodavalo, ker ga je bilo povsod na vseh trgih dovolj ter so mu prodajalci ceno znižali na 300—325 D. Novi ječmen je izvrstne kakovosti ter se ga je veliko prodalo. Plačevali so ga po 250—275 D. — Oves so povsod zelo kupovali. Ker so izgledi za novo žetev ovsu še nestalni, je zlasti vojaška uprava nakupila starega ovsu, pa tudi drugi trgovci so ga kupovali, največ za izvoz. Cena je bila 328—330 D za 100 kg. — Koruza je postala cenejša vsled dobrega stanja koruznih nasadov ter zbog manjše potrebe v pasivnih krajih, ki so si z novo žetvijo kolikor toliko za nekaj časa opomogli, da jim ni potreba kupovati koruze za prehrano. Cena je bila med 290 in 305 D. Precej koruze se je kupilo za izvoz. — Moka: Moke je bilo zelo malo na trgu, ker so že vse stare zaloge izžerpane, temveč pa je bilo trgovcev, ki bi radi moko kupili. Moka iz novega žita v tem mescu še najbrž ne

pride na tržišče. Nularica se je plačevala po 665 do 680 D za 100 kg. — Za otrobe vlada istotako veliko zanimanje ter so se prodavali po 140 do 150 D.

Hmeljarsko društvo v Zalcu, dne 22. 7. 1923. — Vabilo k II. letošnji izvanredni glavni skupščini, ki se bo vršila v nedeljo, dne 29. t. m., ob dveh popoldne v dvorani Roblekov gostilne v Zalcu po sledečem redu: 1. Spopolnitev društvenih pravil. 2. Določitev mezde hmeljarskim obiralcem. 3. O razpošiljanju brzojavnih tržnih poročil. 4. Slučajnosti. Za slučaj nesklepnosti se bo vršila glavna skupščina eno uro pozneje pri vsakem številu navzočih. Pridite vsi!

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 94—95 din., 100 francoskih frankov stane 5,60—5,70 din., za 100 avstr. kron je plačati 0,1325—0,1335 din., za 100 čehoslovških K 283—284 din., za 100 nemških mark 0,0235—0,026 din. in za 100 laskih lir 413—417 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 6 centimov. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za 20 točk.

Dopisi.

Sv. Anton v Slov. gor. Pri nas smo v nedeljo, dne 22. t. m., slovesno obhajali 20letnico dekliške Marijine družbe. Pozno pridigo je imel č. g. P. Mihael od Sv. Trojice, slovesno sv. mašo pa domači č. g. župnik. Po službi božji se je vršil na prostoru pred cerkvijo velik dekliški shod. Poleg domačih so mnogoštevilno došle družbenice od Sv. Trojice in od Sv. Benedikta; tudi ostalo ljudstvo se je udeležilo shoda. Župnik Gomilšek je vncmal dekleta, kako bi naj zanesle v dekliške vrste Marijino plemenitost, nežnost, ljubeznjivost in čistost. Marija Poljanec (Sv. Anton) je našla dobroto, ki jih je donasala Marijina družba dekletom. M. Močnik, M. Paluc in R. Bezjak so deklamirale. Ana Tomažič (Sv. Benedikt) je razložila, kakšne sadove naj bi prinašali shodi. O pomenu izobrazbe in shodov sta govorili v dvogovoru O. Fekonja in Iv. Mlinarič (Negova). Al. Ploj (Sv. Benedikt) je razložila, kakšna mora biti dobra gospodinja. Franca Močnik je zaključila shod z zahvalo Mariji, ustanoviteljcem in voditeljem družbe. Vmes je lepo popeval domači mešani zbor. Shod je postal veliko krasnih misli in načrtov. Naj ne ostane brez sadov. Po shodu so benediške Orlice pokazale s spretno telovadbo, kako lepa je orliška organizacija. Popoldne je v cerkvi govoril dekletom župnik Gomilšek. Cela prireditel je bila dostojna proslava 20letnega jubileja in je gotovo vse družbenice utrdila v ljubezni do Marije in do vzvišenih ciljev marijanske organizacije. Čvrsto naprej po začrtani poti!

P. n. občinstvo se ponovno opozarja, da upravnništvo na vprašanja brez priložene poštne ne odgovarja.

Banca Adriatica Trieste. Objava. Na občnem zboru delničarjev, ki se je vršil 14. julija 1923, se je na podlagi odobritve bilanc za poslovna leta 1921 in 1922 in na poročilo upravnega odbora, da so pasiva absorbirala družbeno glavnic, sklenila obnova glavnice do Lir 15.000.000.— potom emisije 75.000 komadov novih delnic v nominalni vrednosti po Lir 200.— s pravico participacije na dobičku od 1. januarja 1923 naprej. Te delnice se dajo v svrhu opcije na razpolago starim delničarjem v razmerju ene nove za eno staro delnico, katero posedujejo in sicer proti plačilu Lir 200.— za vsako novo delnico. V smislu gornjega sklepa občnega zbora, ki je postal pravomočen z odobritvijo od strani vlade, opozarjajo se gg. delničarja zavoda Banca Adriatica Trieste, ki se hočejo poslužiti podeljene jim pravice na subskripcijo novih delnic, da se morajo te pravice poslužiti do vstevši 4. (četrtga) avgusta t. l. Svoje stare delnice morajo z lastnoročno podpisanim popisom delnic v dveh izvodih predložiti pri sedežu Banca Adriatica Trieste, via St. Nicolo št. 9, in pri njenih podružnicah v Zadru in Opatiji ali pri Jadranski banki v Beogradu in njenih podružnicah Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik in Zagreb, ali pri Adriatische Bank na Dunaju. Obenem morajo za vsako delnico, ki jo hočejo subskribirati, vplačati iznos od Lir 200.— (dvesto). Proti predložitvi delnic na gornji način in proti omenjenemu vplačilu se jim bo izročilo začasno potrdilo (medjutemnica) za naše delnice, ki jih bodo subskribirali v smislu gori omenjenega sklepa občnega zbora. To začasno potrdilo se jim bo svoječasno zamenjalo za delnice, glaseče na prinosca. Stare delnice, ki se bodo predložile v svrhu izvršitve opcijske pravice, se bodo odvzele in uničile ter zamenjale z začasnim potrdilom za subskribirane nove delnice, kakor tudi z bonom, na temelju katerega se bodo mogle pri gori navedenih subskripcijskih mestih brezplačno prevzeti delnice Jadranske banke a. d. Beograd s kuponom za leto 1923 v razmerju ene delnice Jadranske banke Beograd za eno staro delnico Banca Adriatica Trieste, in sicer od 5. do 31. avgusta 1923. Oni delničarji Banca Adriatica Trieste, ki se ne nameravajo poslužiti opcijske pravice, morajo predložiti svoje stare delnice z lastnoročno podpisanim popisom delnic v dveh izvodih do vstevši 4. (četrtga) avgusta t. l. Stare delnice, ki se bodo predložile, se bodo odvzele in uničile ter zamenjale z bonom, na temelju katerega se bodo mogle pri gori navedenih subskripcijskih mestih brezplačno prevzeti delnice Jadranske banke a. d. Beograd s kuponom za leto 1923 v razmerju ene delnice Jadranske banke Beograd za eno staro delnico Banca Adriatica Trieste, in sicer od 5. do 31. avgusta 1923. — Trst, dne 22. julija 1923. — Upravni odbor Banca Adriatica Trieste.

Podčetrtek. Tukaj se je naselil Med. Univ. Dr. L. Jaeger in ordinira dnevno za notranje bolezni, posebno za jetiko (tuberkulozo) kirurgijo porodništvo, tudi popravlja zobe. Ordinira v hiši lekarne št. 16. 764

Somišljeniki inserirajte!